



Курчаклар турында сойләгәндә, без бары тик балачакка гына морәжәгать итәр идек, әмма өлкәннәр очен дә курчаклар барлыгын беләбез. Узган гасырнын 20-30 елларында ук Европада курчак-ларга мода барлыкка килү дә юкка гына түгел.

Курчак - ул магик чик. Ана күзләр ясат-кач, ул үз тормышы белән яши башлый. Күзләре - күнел козгесе, дип юкка гына әйтмиләр. Ә аны булдырганда яхшы көефтә булу моңим. Мондый «коч» остасы Ригина Раиль кызы Алукаева. Анын курчакларын кулдан тошерәсе килми алар-да жылылык, унайлылык һәм тынычлык бар.

Кыскача язма героёбыз белән танышып алайк. Саранск кызы Ригина Раиль кызы Ләмберә районы Аксән авылы егетенә кияүгә чыга. Авыл клубында эшли башлый. Курчаклар ясау турында уй ничек килде сон ана; бу гаилә традицияләренә дә бәйлә түгел. Барысы да бик гади: курчак төгүне күрә, техника-сы белән таныша һәм бу эш ошап китә. Хәзер Аксән авылы мәдәният йортында бу юнәлештә кызыксыну буенча клуб эшли. Житәкчесе – Ригина Раилевна. Анда төгү һәм чигү - күнел һәм йорәк очен ин сойкемле һәм файдалы шогыль белән авыл хатын-кызлары шогыльләнә. Алукаева Ригина Раиль кызы белән янәшәдә гомер итүче пенсионер укы-тучы Луиза Абдрахман кызы Равилова, физика укытучысы Наилә Муся кызы Юсупова кул эшләре артында бергәләп ял итә. Алар чигәләр, тозлы камырдан эшләнмәләр ясыйлар. Ботенроссия Сабантуе күргәзмәсендә катнашуны күздә тотып, чигелгән әһәмиятле эшләр арасында Луиза Абдрахман кызынын «Мәчет», «Атлар» чигүе, Наилә Муся кызынын «Кол Шәриф» дигән чигүләрен күрәчәкбез.

Курчак ясау техникасы кызыклы, шуна игътибар итик. Курчаклар «ирләр» һәм «хатын-кызлар»га бүленгәнлектән, алар очен материаллар да торле. Мәсәлән, шундый материаллардан да ясала: по-ролон, күн, тыгыз тукыма...

Курчаклар ясау осталыгы ерак борын-гыга барып тоташа. Алар магик ритуал-ларда һәм тормышта ин әһәмиятле ва-кыйгаларда, шулай ук бәйрәмнәр очен кулланылган. Өйткә, ойләнешүчеләр очен «аерылгысызлар» - куллары берсе-бесенә тоташкан ике курчак бар. Ри-гина Раиль кызы жептән дә курчаклар ясау техникасын үзләштергән. Элек мондый эшләнмәләренә курчак-моталка дип атаганнар. Аларны хәтта кечкенә балалар да ясый белгән; бу унай магик үзенчәлекләрдән тыш, вак моторика үсешенә дә ярдәм итә. Алар юлчыны са-клап, йорт почмакларынын саклау деко-ры булып та хезмәт иткәннәр.

Р.Р.Алукаева коллекциясендә торле милли киёмнәрдәге курчаклар да бар: рус, татар, мордва. Күзеннә чу-алта тослар жыелмасы! Бу, әлбәттә, чүпрәктән ясалган курчаклар, донъяда ин кин таралганнары. Мондыйлар элек хужаларына гомере бие хезмәт иткән. Курчак нәсел очен кочле талисман дип санала.

Алда - Ботенроссия авыл Сабантуе. Бел-гәнебезчә, ул Аксёново авылы мей-данчыгында узачак. Биредәге осталар экспозицияне ачачак, анда аларнын ижат жимешләрен тәкъдим итәчәкләр. Ригина Раиль кызы Алукаеванын кайгыртучан-лыгы һәм осталыгы белән рухландырган искиткеч эшләре дә булачак. Бу курчак-лар Сабантуйнын сакчылары – оберегы.

Чын-чынлап изге һәм милли курчак-ларны карап сокланырга момкин була-чак.